# USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Michala Bobka v právní věci žalobce: **L. K.**, zastoupený Mgr. Ondřejem Radilem, LL. M., advokátem se sídlem Praha 7, Ovenecká 78/33, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2021, č. j. 13 Az 15/2019 – 51,

takto:

**I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

**II.** Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

**III.** Ustanovenému zástupci Mgr. Ondřeji Radilovi, LL.M., advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti ve výši **8 228 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci rozsudku. Náklady právního zastoupení nese stát.

## Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2021, č. j. 13 Az 15/2019 - 51, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 3. 2019, č. j. OAM-10/LE-LE05-ZA18-2018. Tímto rozhodnutím žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Městský soud uvedl, že žalobce z vlasti vycestoval v roce 1997 za účelem koupě automobilu, zpět se nevrátil, neboť jej doma hledala policie. Před odjezdem ve vlasti potíže neměl, vycestoval legálně. Následně pobýval v Litvě, Německu, Rakousku, Itálii a Maďarsku, kde v roce 2009 neúspěšně žádal o mezinárodní ochranu a posléze bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění. Od roku 2009 žije v ČR. Svůj pobyt se žalobce

nesnažil zlegalizovat, vědomě používal falešný pas. Dne 11. 1. 2018 byl kontrolován hlídkou Policie ČR a následně, dne 12. 1. 2018, bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění se zákazem pobytu v délce 2 roky. V řízení o správním vyhoštění žalobce nesdělil žádné obavy z trestního stíhání; vypověděl, že situace v Bělorusku je nepřehledná, ale pokud by měl jistotu, že mu ve vlasti nic nehrozí, rád by se vrátil do vlasti. V řízení o mezinárodní ochraně jako důvod žádosti uvedl, že si myslí, že v Bělorusku je proti němu vykonstruované trestní stíhání, protože jeho dcera (žijící v Bělorusku) byla v 2016 předvolána na policii za účelem odebrání vzorku DNA a mělo jí být sděleno, že je žalobce podezřelý ze spáchání trestného činu; v tomtéž roce měl být jeho sestře doručen dokument vyhotovený v roce 2013, dle něhož bylo trestní stíhání žalobce promlčeno, avšak dokument nebyl opatřen oficiálním razítkem. Žalobce se domníval, že jej policie hledala z důvodu podpory vůdce opozice Gončara, kterého podporoval před opuštěním země. Dále žalobce tvrdil, že byl trestně stíhán po celou dobu, co odjel z Běloruska; žádné dokumenty o trestním stíhání ovšem nemá.

[3] Městský soud, ve shodě s žalovaným, pokládal tvrzení žalobce za účelová; nevyplynulo z nich, že by byl žalobce ve své vlasti pronásledován. Pokud jde o tvrzenou podporu opozičního politika, žalobce v této souvislosti neuvedl žádné konkrétní potíže, vyjma jeho domněnek, že je vykonstruovaně trestně stíhán (dokument, který měl být doručen jeho sestře, žalobce nepředložil ve správním ani v soudním řízení). Městský soud aproboval názor žalovaného, že ze strany žalobce se jedná jen o jeho subjektivní a nepodložené dojmy, opřené pouze o zprostředkované, neurčité a neověřené informace z doslechu (od rodičů, sestry a dcery). Stěžovatel neměl žádné konkrétní poznatky o tom, že by se o něj běloruská policie měla zajímat pro jeho podporu opozičního politika před jeho odjezdem v roce 1997. Z tohoto důvodu nebylo ani nutné zkoumat časovou souvislost mezi návštěvou policie v roce 1997 a zprávami od rodiny stěžovatele v roce 2016, neboť v řízení nebylo potvrzeno, že stěžovateli skutečně hrozilo nebezpečí, či že by byl trestně stíhán.

[4] Dále městský soud pokládal za důležité zohlednit velký časový odstup mezi vycestováním žalobce z vlasti a podáním žádosti o mezinárodní ochranu; do ČR přijel nikoli za účelem nalezení ochrany, ale za účelem nelegálního podnikání. O mezinárodní ochranu nepožádal ani po předvolání dcery na policii a po zprávách od jeho sestry v roce 2016; rovněž soudu nebyla zřejmá časová ani věcná souvislost zprávy od žalobcovy sestry v roce 2016 a návštěva policie v roce 1997. Skutečnost, že žalobce ze strachu v roce 2016 neodjel do země původu na otcův pohřeb, měla být uplatněna v řízení před správním orgánem.

[5] K námitkám, že žalobci nebyl dán při pohovoru prostor pro upřesnění odpovědí, městský soud uvedl, že žalobce nesdělil, jaké skutečnosti chtěl doplnit a jak se měl tento postup promítnout v napadeném rozhodnutí. Z protokolu o výslechu plyne, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem, kladl doplňující dotazy; žalobce k protokolu nevznesl žádné výhrady, a to ani při seznámení s podklady rozhodnutí. Dále městský soud neshledal pravdivé tvrzení, že žalobce chtěl svá tvrzení ohledně trestního stíhání doložit dokumentem, který byl zaslán jeho sestře; naopak, při výslechu na dotaz, zda chce

předložit nějaké dokumenty, odpověděl, že nikoli. Tento dokument stěžovatel nedoložil ani v řízení před městským soudem.

[6] Městský soud uzavřel, že žalovaný správně vyhodnotil, že žalobce nesplnil podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Taktéž byl správný závěr, že žalobci nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy dle § 14a tohoto zákona. Žalovaný se zabýval i bezpečnostní situací v zemi původu žalobce, jakkoli ten v tomto směru ničeho nenamítal. Městský soud se vyjádřil i k problematice expirovaného pasu žalobce a situace návratu neúspěšných žadatelů do Běloruska. Návrhy na doplnění dokazování o články z deníků Metro za období roku 2020 a 2021 soud neprovedl, jelikož žalobce není oponentem současného režimu v Bělorusku.

[7] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.).

[8] K otázce přijatelnosti stěžovatel uvedl, že se městský soud řádně nevypořádal s námitkou jeho možného pronásledování státními orgány pro podporu opozičního politika, neboť nelze bez dalšího vyloučit, že aktivita z minulosti může mít vliv i na současné postavení stěžovatele. Městský soud tak v posuzovaném případě řádně nehodnotil a nevyložil obsah pojmu *„zastávání politických názorů“*. Dále má stěžovatel za to, že městský soud a žalovaný porušili ustanovení Směrnice Rady 2011/95/EU.

[9] Stěžovateli nadále hrozí pronásledování z důvodu podpory opozičního politika vystupujícího proti současnému prezidentovi Lukašenkovi. V řízení o správním vyhoštění stěžovatel neuvedl některé skutečnosti, neboť je osobou bez právního vzdělání a nebylo mu zřejmé, že má tyto důvody uvést i v jiném řízení, než jen v řízení o udělení mezinárodní ochrany; avšak i v řízení o správním vyhoštění uvedl, že by se do vlasti vrátil, jen pokud by si byl jistý, že mu v ní nehrozí žádné nebezpečí. Nejednalo se tak o účelové tvrzení, ale o konzistentně uváděný důvod v obou správních řízeních. Dále stěžovatel namítal, že si žalovaný neobstaral informace o Bělorusku, které by blíže přiblížily situaci ohledně podporovatelů Gončara. Zprávy o politické situaci z roku 2020 podle názoru stěžovatele v jeho případě nepostačují a jsou nevypovídající. Proto se stěžovatel domnívá, že *„práce se spisovým materiálem“* byla v rozporu se základními zásadami správního řízení a rozhodnutí žalovaného a rozsudek městského soudu jsou proto nepřezkoumatelné. V této souvislosti stěžovatel uvedl, že i v dnešní době je u moci Lukašenko, který je znám tvrdým popíráním opozičních aktivit a perzekucí osob.

[10] Stěžovatel má dále za to, že podporu opozičního činitele (byť zejména finanční) lze podřadit pod pojem *„uplatňování politických práv a svobod“*, jak jej chápe § 12 písm. a) zákona o azylu. K tomu odkázal na názor vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 – 67. V případě stěžovatele byl naplněn i důvod pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) zákona o azylu, protože podporoval opozičního politika, což zjevně způsobilo zahájení trestního stíhání. Skutečnost, že se tato podpora odehrála již ve vzdálenější minulosti, neznamená, že by mu ve vlasti stále nehrozilo nebezpečí; postačuje, že státní orgány tuto politickou afiliaci

stěžovateli připisovaly a připisují, což v řízení nebylo vyvráceno. V tomto ohledu odkázal na příručku Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a na výše citovaný rozsudek č. j. 2 Azs 45/2008 – 73. Nelze tak vyloučit značné riziko, které stěžovateli v Bělorusku hrozí.

[11] Podle stěžovatele je v jeho případě naplněn i azylový důvod dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, neboť je všeobecně známý fakt, že u zadržených stoupenců protivládních skupin může docházet při výsleších a v detenčních zařízeních ke špatnému zacházení.

[12] Závěrem stěžovatel k otázce posouzení událostí, které se odehrály ve vzdálenější minulosti, odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 8. 2017, č. j. 9 Azs 96/2017 – 74. Má za to, že své obavy v průběhu řízení dostatečně konkretizoval a poskytl dostatečná tvrzení o problémech, kterými v zemi původu čelil.

[13] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůraznil, že stěžovatel svou žádost o udělení mezinárodní ochrany pojal vágně a nekonkrétně; své domněnky nebyl schopen prokázat, ale ani vysvětlit. O mezinárodní ochranu požádal až poté, co mu hrozilo správní vyhoštění. Nově uvedená námitka, že si měl žalovaný obstarat zprávy o situaci podporovatelů Gončara, je absurdní, neboť stěžovatel ani neví, zda je údajný zájem policie o jeho osobu zdůvodněn právě finanční podporou tohoto politika. Proto žalovaný navrhl, aby byla kasační stížnosti pro její nedůvodnost zamítnuta, případně odmítnuta pro nepřijatelnost.

[14] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k posouzení důvodnosti kasačních námitek, musel se zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti.

[15] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., *jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.*

[16] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, „*přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech* […] *je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů*.“

[17] V projednávané věci nenalezl Nejvyšší správní soud žádnou právní otázku, k níž by považoval za nutné vyjádřit se v rámci sjednocování judikatury. Stěžovatelem tvrzená pochybení městského soudu by sice obecně mohla být důvodem přijatelnosti kasační stížnosti, tento důvod je však vyhrazen jen pro zjevné excesy a natolik hrubá

pochybení v postupu či v rozhodnutí městského soudu, že jejich existence mohla mít alespoň potenciálně vliv na rozhodnutí ve věci samé (viz například rozsudek tohoto soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. 2 Azs 137/2006 - 67). K takovým pochybením v projednávané věci evidentně nedošlo. Ustálená judikatura tohoto soudu se v minulosti otázkami pronásledování z důvodu zastávání politických názorů již mnohokrát zabývala. Městský soud při posuzování této otázky postupoval v souladu s touto ustálenou judikaturou (srov. například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 - 67 ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008 - 66, atp.).

[18] Ve vztahu k (obecně formulovaným) námitkám nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného i napadeného rozsudku, Nejvyšší správní soud odkazuje například na své rozsudky ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 Azs 16/2013 - 26, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003 - 51, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, ze dne 21. 5. 2015, kde se k vymezení tohoto institutu na půdorysu azylového řízení podrobně vyjádřil. Napadený rozsudek požadavkům této judikatury plně dostál; pro úplnost lze připomenout, že nesouhlas stěžovatele s věcnými závěry napadeného rozsudku nepředstavuje důvod pro jeho zrušení pro nepřezkoumatelnost (viz např. rozsudek ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013 - 30).

[19] Pokud jde o další kasační námitky, argumentace stěžovatele je převážně jen parafrází námitek žalobních, s nimiž se již městský soud v napadeném rozsudku vypořádal.

[20] K otázce vyhodnocení azylového příběhu stěžovatele (viz odst. [2] a [3] výše) stěžovatel neuvedl nic, čím by konzistentní a logickou argumentaci městského soudu vyvrátil. Míra konkrétnosti vypořádání žalobní argumentace přitom odpovídá obecnosti a nepodloženosti těchto tvrzení. Z totožného důvodu nebylo ani nutné zkoumat časovou souvislost mezi návštěvou policie v roce 1997 a zprávami od rodiny stěžovatele v roce 2016, neboť v řízení nebylo potvrzeno, že stěžovateli skutečně hrozilo nebezpečí, či že by byl trestně stíhán. Městský soud tak postupoval v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, který se obdobnou otázkou zabýval ve svém rozsudku ze dne 9. 1. 2020, č. j. 7 Azs 168/2019 – 33.

[21] Zpochybnil-li stěžovatel podkladové zprávy o politické situaci a dodržování lidských práv v Bělorusku z roku 2020 jako neaktuální, zde lze poukázat na fakt, že Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně uvedl, že podklady, ze kterých správní orgán při posuzování mezinárodní ochrany vychází, musí být dostatečně důvěryhodné, objektivní, přesné (adresné) ve vztahu k žadatelem uváděnému azylovému příběhu a zejména aktuální (srov. například rozsudky ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS, či ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016 - 87). V posuzovaném případě žalovaný těmto judikaturním požadavkům dostál, neboť opatřil dostatek podkladů pro zjištění komplexních a dostatečně adresných informací o aktuální informaci v Bělorusku z různých zdrojů, takže ani námitka týkající se podkladových informací není důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[22] Městský soud rovněž posoudil splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. například rozsudek ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62). Stěžovatel v této souvislosti poukazoval na špatné zacházení se sympatizanty opozice při výsleších a ve věženích. Vyhodnotili-li však žalovaný i městský soud, že stěžovateli nebezpečí věznění (pro jeho předchozí politickou aktivitu) po jeho návratu reálně a bezprostředně nehrozí (viz odst. [21] výše), nebyl důvod tento aspekt věci blíže zkoumat. Ačkoliv je Bělorusko považováno z hlediska dodržování lidských práv za problematickou zemi (což vyplývá i ze zpráv, z nichž vyšli žalovaný i městský soud), neznamená to nutně, že negativnímu zacházení státních orgánů je přímo nebo zprostředkovaně vystaven kterýkoliv jeho občan (viz rozsudek tohoto soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79). K namítanému porušení ustanovení Směrnice Rady 2011/95/EU postačí uvést, že pokud stěžovatel nevyložil, jaká její konkrétní ustanovení měla být porušena a čím, neleze se k takto neurčité argumentaci blíže vyjádřit.

[23] Konečně, námitka, že si žalovaný neobstaral informace, které by přiblížily situaci podporovatelů opozičního politika Gončara, byla stěžovatelem poprvé uplatněna až v kasační stížnosti, ačkoli z ničeho neplyne, že nemohla být stěžovatelem uplatněna již dříve. Jde proto o námitku nepřípustnou (§ 104 odst. 4 s. ř. s.), která by nemohla být posuzována věcně ani v případě přijatelnosti kasační stížnosti.

[24] Lze tedy uzavřít, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti; městský soud se přitom v napadeném rozsudku od této judikatury neodchýlil a nedopustil se ani procesního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost svým významem nepřesahuje podstatně vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji podle výše citovaného ustanovení § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[25] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4; č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný sice měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti proto nebyla přiznána žádnému z účastníků.

[26] Stěžovateli byl usnesením tohoto soudu ze dne 6. 12. 2021, č. j. 3 Azs 341/2021 - 22, ustanoven zástupce pro řízení před soudem Mgr. Ondřej Radil, LL. M., advokát. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. hradí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Zástupci náleží podle § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „advokátní tarif“), odměna za dva úkony právní služby (tj. převzetí věci a přípravě zastoupení a vyhotovení doplnění kasační stížnosti) v celkové výši 6 200 Kč [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu] a náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem tedy 6 800 Kč. Protože

advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho odměna o částku odpovídající této dani, tj. o 1 428 Kč. Celková odměna tak činí 8 228 Kč. Tato částka bude Mgr. Ondřeji Radilovi, LL. M. vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 27. října 2022

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu